

Een kort fragment uit het boek van Geert Mak met de biografie van een dorp tijdens de stille revolutie tussen 1945 en 1995. Het fragment is een mooi voorbeeld van de wijze waarop maatschappelijk initiatief in de loop van de jaren werd ingehaald door overheidsingrijpen.

Geert Mak, 1995

Hoe God verdween uit Jorwerd, blz. 260

“Net zoals de dorpsolidariteit bij nader inzien een vrij ingewikkelde machinerie was, zo was ook de ontbinding daarvan een proces dat niet alleen te verklaren viel in termen van ‘stad’, ‘import’, ‘auto’ en ‘individualisme’.

Allereerst was daar de rol van de overheid. Terwijl de kranten en de politiek bol stonden van verhalen over ‘zelfzorg’ en ‘zelfredzaamheid’ (NB: het boek is geschreven in 1995) was het opvallend hoe weinig de gemeente in de praktijk inspeelde op de mogelijkheden die het dorpsgevoel nog altijd bood.

De meeste grote veranderingen in Jorwerd – de demping van de haven, de nieuwbouw – waren bijna allemaal het idee geweest van de bewoners zelf. Later werd dit soort initiatieven nauwelijks meer gehonoreerd. Het pad naar het kaatsland was bijvoorbeeld één grote modderpoel, maar toen Willem Osinga voorstelde om dat met een handvol mannen op een paar zaterdagmiddagen in orde te maken – er waren nog ergens wat tegels over, en de gemeente hoefde alleen maar een lading zand te leveren – ging dat mooi niet door. Later heeft de gemeente het zelf gedaan. Kosten: dertigduizend gulden. ‘Daar hadden we heel wat andere dingen voor kunnen doen in het dorp’, mopperde Osinga.”